

A szétszakadt fénykép

B. Kiss Máttyás

„Ez a hely sok mikrokozmosz összessége. Amolyan átjáró-világ, mely lassanként magába olvasztotta az ajtó mögötti külön kis világokat és mégis elzártan megmaradt, a külső lét végtelenségétől, ahonnan csak a jó dolgokat szívja magába, ahogyan az emberi testnek is szüksége van a tápanyagra. E hely lezárt egész, és mint minden egész, lehetőségeiben batártalan.”

Yabotep

...

A lépcsőházban fel-alá keringett a névtelen szél. Ahogy a levegő meg-megmozdult, magával ragadott néhány papírdarabot és fel-le fújdogálta a lépcsőkön.

Nemrég egy filmes stáb forgatott itt. Beállították a színészeket, bekapcsolták a kamerákat, a rendező kiabált és a színészek mindenféle furcsaságot csináltak. Aztán a macska felmászott a kamerára. Ekkor a nagy orrú rendező dühös lett, és meg kellett ismételnék. Úgy csináltak, mintha mi sem történt volna, és előlről kezdték az egészet.

Mindenki pontosan ugyanúgy viselkedett, csak a macska nem, aki sértődötten lekuporodott az egyik sarokba. A nagy orrú nemsokára megint kiabált és abbahagyták az egészet. Egy golyóstollal megbökdösték a macskát, hogy nyávogjon bele a mikrofonba. A színészek nagyon idegesek voltak, de a rendező elégedett volt, és érces hangján így kiáltott:

– *Megvesszük!* – Ekkor végre mindenki megnyugodott, és ennek örömeire legurítottak egy sört. Csak a macskával nem foglalkozott senki, aki újra a kamerákkal játszadozott.

A filmesek még aznap este elmentek, és magukkal vitték a kamerákat, a színészeket, a nagy orrút, még a macskát és a székeket, meg a sörös dobozokat is. Csak egy kis szemetet hagytak maguk után és valami ürességet a levegőben, amit ide-oda fúj a névtelen szél.

...

Ebben a lépcsőházban mindenféle furcsa alak járt-kelt. Egyszer megfordult itt egy bohóc is. Nem maradt sokáig, de ahhoz épp elég ideig, hogy beszéljenek róla.

Néha egy komor gyárigazgató jött valakihez látogatóba, akinek hozott egy üveg bort is. Mindig az ötödik emeletre sétált fel, ahol a nyugdíjas kéményseprő lakott. Azt rebesgették erről a kéményseprőről, hogy a gyárigazgató bátyja, és azért lakik a legfelső emeleten, mert kéményseprés közben túlságosan is hozzászórt a magassághoz.

Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy az ötödik emeleten azért élt még valaki, akit a kéményseprővel ellentétben senki sem ismert, de mindenki messziről elkerült. Ez az ember nagyon alacsony volt, hosszú bozontos hajjal és szakállal. Tekintete zavaros volt, de állandóan az emberek arcába bámult különös, sárgás szemével.

Amikor kint járt a folyosón, mindig feltámadt körülötte a névtelen szél, mintha csak figyelmeztetni akarna valamire. A felnőttek gyanakodva néztek rá, a harmadik emeleti családapája pedig a biztonság kedvéért maga mellé vonta feleségét és gyerekeit. Ilyenkor a furcsa kis ember csak mosolygott a szája sarkán, de (talán, hogy ne másítsa meg a róla alkotott képet) villámló tekintetét mélyen az apa arcába szögezte. A gyerekek nagyon félték tőle. A kisebbek meg voltak győződve róla, hogy egy gonosz varázslót látnak. A nagyobbak *Törpének* hívták, de – biztos, ami biztos – ők is elfutottak, ha meglátták. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az öreg kéményseprő is felszerelt egy új zárat az ajtajára, pedig neki volt egy ravasz nélküli vadászpuskája.

...

A negyedik emeleten egy öreg történészprofesszor lakott, aki teljes erővel kutatta az ősi akkád agyagtáblákat. Minden nyáron elutazott délre, ahol az ásatásokon összeszedte azokat az ősi leleteket, amiket aztán egész évben tanulmányozott. Általában hazahordta az ékírástos táblákat és a szobrocskákat, amiket gondosan lemásolt agyagból és az eredetieket odaadta egy múzeumnak. Amikor lefordított egy táblát, a szöveget leírta és évente megírt ezekről két könyvet.

A gyerekek nagyon szerették, mert tekintete szelíd volt, és hosszú ősz szakállja egy jóságos öregapóra emlékeztetett. A szeretet másik oka az volt, hogy szívesen ajándékozott a gyerekeknek régi másolatokat a szobrokról és az agyagba vésett rajzokról, amik neki már nem kellettek.

...

Nemsur nyugodtan sétált fel az emeletre. Bár nem itt lakott, mégis viszonylag állandó és kedvelt vendégnek számított a

lépcsőházban. Kis híján tizenhét éves volt, ami jól látszott vékony, megnyúlt alakján. Általában egy kosarascipőt hordott, amit a lépcsőház közönsége egyszerűen „csukának” minősített. Ehhez egy sárga csónadrágot húzott, és a megkülönböztethetőség kedvéért egy lila dzsekit vett fel fehér pólójára. Néha egy kukássapkát is a fejébe húzott.

Hosszú lábaival két–három lépcsőt lépett. Láthatóan vidám volt, amit énekléssel és dudorászással fejezett ki. Nemsur remekül tudott énekelni. Különleges tudománya abból állt, hogy egyszerre több szólamban énekelt, bár biológiatanára szerint erre csak némely elfajzott madarak voltak képesek. Megdöbbentő tehetséggel tudta utánozni a dobok hangját, melyhez aztán a dallamot is elénekelte.

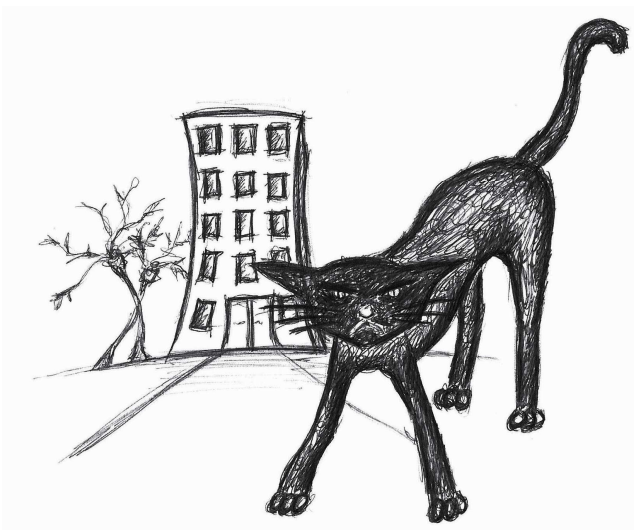
Őt is szerették a gyerekek, mert nekik adta eltört dobütőit, és ha épp kedve volt, énekelt valami vicceset, vagy mesélt valamiről. Mert megdöbbentő átéléssel tudott mesélni a kardántengelyekről, az autóversenyzésről, vagy arról, ami éppen érdekelte.

...

A filmesek a széthullajtott papírdarabkák között egy széttépett fényképet is maguk után hagytak. Ezen a képen néhány színész volt, de a rendező egyik dührohamában széttépte. A kép darabjai szétszóródtak a lépcsőházban. Az első darabot a nyugdíjas kéményseprő találta meg. A másodikat a *Törpe* szedte össze. A harmadik darab az öreg történészhez jutott el. A negyediket a harmadik emeleti családapa vette fel és odaadta a gyerekeinek. Az ötödiket Nemsur vágta zsebre. A hatodik darabot még jó sokáig fújta le és fel az emeleteken a névtelen szél.

...

A második emeleten volt egy ajtó, amit már évek óta nem nyitottak ki. Kívülről rendszeresen leszedték róla a pókhálót, de már évek óta nem járt ott senki. Azt mesélték, hogy a *Törpe* tudta, mi van az ajtó mögött, de őt féltek megkérdezni. A nyugdíjas kéményseprő szerint egy sárkány lakott ott vagy egy oroszlán. Az ajtó kissé korhadt volt, az ajtófélfá pedig kormos, ami a sárkányos történetet támasztotta alá. A zár már réges-rég eltömődött, a kilincs pedig már tönkrement. Az egyetlen, ami még ép volt itt, az a régi csengő szerkezete volt.

Ez a csengő nem a megszokott elektromos eszközök módjára készült, hanem egy igazi régi vágású, elegáns és sokat látott szerkezet volt. Az ajtó mellett lógó aranyláncot kellett meghúzni és valahol tompán megkondult egy harang.

Csak a legbátrabb gyerekek merték megérinteni a láncot, ők is csak az ujjuk hegyével értek hozzá, nehogy fölébredjenek a sötétben lakó kísértetek.

A csengő jelentette az egyetlen átmenetet a szegény valóságból az álmok, a félelmek, a vágyak és a végtelen távlatok világába.

...

Nemsur arra az érdekes megállapításra jutott, hogy ha valami megtörténhet, akkor az meg is történik. Persze, ha valaki véletlenül úgy érzi, hogy bármelyik pillanatban megtörténhet vele a legrosszabb, hazarohan és boldogan nyugtázza, hogy mégsem történt meg vele, amitől félt, az látszólagosan ellentmond ennek a logikának. Ezt az ellentmondást az sem oldja fel, ha az illető álmában lenyeli a fogsorát és egy másik létezésben ébred fel. Ha véletlenül nem történik meg, ami megtörténhetne, az nyilván azért van, mert a csekély emberi ész nem vett figyelembe olyan fontos, ám számára felfoghatatlan tényezőket, melyek a látszólag megtörténhető eseményt *megtörténhetlenné* tették. E kétségkívül érdekes folyamat valószínűleg a világ létrejöttekor kezdődött, amikor egyszer csak elindult valami, és azóta minden, mi megtörténhet, meg is történik.

...

„Yabotep valószínűleg azon kevés főpapok közé tartozott, akiknek lehetősége nyílt saját gondolataikkal gazdagítani a vallási hagyományokat. Írásai immár ötezer évesek, az ember mégis örök érvényűnek érzi gondolatait. Yabotep egy – minden valószínűség szerint hiteles – leírást hagyott ránk kalandos útjáról az ókori Egyiptomból Agade városába.” – részlet a történeisz jegyzeteiből.

...

Nemsur vidáman sétált haza. A harmadik emeleti anyuka megkínálta egy szelet tortával, ráadásul a történész nekiadott egy szép agyagtáblát, amit kiakaszthat az ágya fölé, kedvenc focicsapatának és rockzenekarának poszterei mellé.

...

Yahotep hetedik imája

Égtrónon ülő tűzvérű istennő

Égtrónon ülő első csillag

Hunyorgó lámpások között

Aranyfénnel a legvilágosabb

Kialvó csillagok között

Ezüstfénnel a legvilágosabb

És a félig aranylény ember

Névtelen egek alatt él

A félig sár ember

Örökké forgó egek alatt él

Istennő az égben adj szerelmet!

Isten az égben bölcsességet!

Hogy használni tudja élte napjait

Mert félig arany félig sár az ember

Örökké kettősen él

Adjatok erőt sár-izmaiba

Adjatok neki arany-gondolatot

És szolgálni fogja az isteneket

Hagyjátok a félig-arany, félig-sár lényt

Teljesíteni a világot!

...

Tűzvérű istennő: Istár megnevezése, kit a folyóköz népei termékenység-istennőként tiszteltek

Első csillag: Istárt az Esthajnalcsillaggal azonosították, ami azért is különleges, mert a két folyó népeinek termékenység-istennője ily módon kapcsolatba hozható a későbbi népek termékenység-istennőivel.

Istennő az égben: minden valószínűség szerint Istár.

Isten az égben: valószínűleg Anu isten.

...

Az öreg történész késő estig dolgozott. Annyira belemerült munkájába, hogy az sem tudta megzavarni, amikor a nyugdíjas kéményseprő célba lőtt a ravasz nélküli vadászpuskával. Egész nap egy ékírást táblát fordított. Úgy érezte, soha nem olvasott még szebbet életében. Lázasan fordította az írásjeleket és előntötte a boldogság. A melegség végigáramlott testében. Soha nem volt boldogabb ezelőtt. Érezte, hogy ez élete legnagyobb felfedezése. Soha, soha nem találkozott még ilyen mély érzésekkel. Ennél fontosabb már semmi sem lehet. És szépen lassan álomba merült, íróasztalára hajtva fejét.

...

Éjszakánként a névtelen szél kirepült a lépcsőházból és felszállt egészen a csillagokig. Bejárta a végtelen óceánokat, lehozta a földre a csillagok és a hold fényét. Csak a történész akkád tábláiban volt leírva, hol járt. Csak úgy tudta elképzelni igazán, amikor Bachot hallgatta. Ilyenkor a szél is csendesen lebegett a történész öreg lemezjátszója fölött.

...

Virág mosolygós, épphogy tizenhat éves lány volt. Szőke hajába játékosan bele-belekapott a szél, ahogy nyugodtan sétálgatott a lépcsőházban.

A névtelen szél egy papírdarabot fújta lábai elé. Az épphogy tizenhat éves lány lehajolt és felvette. Egy fénykép leszakított darabkája volt. Töprengve nézte a képet és csak azt érezte, amit Nemsur: hogy ezt a kis papírfecnit nem dobhatja ki.

Egyszer csak megállt a titokzatos ajtó előtt. Megbűvölten nézte a csillogó láncot. A tél utolsó napja volt. Virág érezte, hogy nemsokára megindul valami változás. Virág csak állt és figyelte a benne születő homályos érzéseket. Csak nézte-nézte az aranylós láncot, és már nemcsak a csillogó fémet, hanem magát a meleg napfényt is látta. Szép lassan átmelegedett. Most vált számára világossá, amit eddig csak homályosan sejtett, hogy ő is magában hordja a nyarat. Már nem volt tér és nem volt idő sem. Virág az érzéseivel is tudott gondolkodni. Álmaiban gyakran hallott zenét, melyet lejegyezni senki sem tudott. Ilyenkor megszólaltak benne a gondolatok és megszólaltak benne az érzések. És ekkor megszólalt a csengő.